

21.10.2024

128/00.04.03/2023

Pohjois-Savon liitto
kirjaamo@pohjois-savo.fi

Lausuntopyyntöne 1.10.2024

Lausunto Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 2. vaiheen kaavaehdotuksen uudelleen nähtäville asettamisesta

Pohjois-Savon maakuntakaava 2040 (2. vaihe) oli julkisesti ehdotuksena nähtävillä 16.1.-23.2.2024 välisen ajan. Maakuntakaavaan tehtiin alkuvuoden ehdotusvaiheessa saadun palautteen ja maakuntahallituksen keväällä tekemien linjausten perusteella niin merkittäviä muutoksia, että lopputuloksena kaavaehdotus nähtiin tarpeelliseksi asettaa MRA:n 32 §:n mukaisesti uudelleen nähtäville.

2. vaihemaakuntakaavassa käsitellään Pohjois-Savon aluerakenteen ja kehittämisperiaatteiden, liikennejärjestelmän, luontoarvojen ja luonnon monimuotoisuuden, luonnonvarojen, kulttuuriympäristön, energian, yhdyskuntatekniikan ja teknisen huollon teemakokonaisuuksia sekä Joroisten osalta kaikkia teemoja. Läpileikkaavana teemana on ilmastonmuutos. Aiemmin nähtävillä olleeseen maakuntakaavaehdotukseen tehtyjä keskeisimpiä muutoksia ovat olleet laajojen metsäpeitteisten alueiden merkinnän poistaminen sekä yksityismaiden soidensuojelun täydennysehdotukseen kuuluvien alueiden luonnonsuojelumerkintöjen muuttaminen maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla on arvoa suoluonnon kannalta. Lisäksi kaavaehdotukseen on palautettu viranomaiskuulemisvaiheen jälkeen poistetut tuulivoimapotentiaaliset alueet, jotka silloin todettiin epävarmoiksi toteuttaa niiden mahdollisen tutkavaikutuksen vuoksi. Palauttaminen koskee Joroisten, Kaavin, Kuopion, Leppävirran ja Rautavaaran seitsemää (7) tuulivoimapotentiaalista aluetta. Näiden edellä kuvattujen kaavaehdotukseen tehtävien muutosten vuoksi maakuntakaava on asetettu nyt uudelleen ehdotuksena nähtäville 2.-31.10.2024.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto lausuu kaavaehdotuksesta seuraavaa:

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto katsoo, että Pohjois-Savon liitto on tehnyt erinomaista ja perusteellista ja työtä laajan vaihemaakuntakaavan eteen. Pääosa maankäyttömuodoista on löytänyt jo ratkaisut keväällä, mutta muutamat laajemminkin keskustelua herättäneet aiheet kuten metsät, suot ja tuulivoima, ovat aiheuttaneet muutoksia jo kertaalleen nähtävillä olleeseen kaavaehdotukseen. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto korostaa lausunnossaan erityisesti maakunnan rajalla tai maakunnan rajan läheisyydessä tapahtuneita muutoksia.

Kaikkiaan kolme tuulivoima-aluetta on palautettu takaisin maakuntakaavaehdotukseen. Yksi alueista on Rajarimpi Kaavin puolella rajautuen Outokummun alueeseen. Kyseisellä alueella Pohjois-Karjalan puolella (Rajarimpi) kulkee 110 kV:n sähkölinja ja sen suojaetäisyydet sekä asutus estävät suurelta osin isomman laajentumisen Pohjois-Karjalan puolella. Pienessä määrin laajentuminen on mahdollista perustella

21.10.2024

128/00.04.03/2023

tarkemmassa suunnittelussa maakuntakaavaratkaisun täsmentymisenä. Toinen alueista on Suurisuo-Jalkalansuo Rautavaaralla rajautuen Juuan alueeseen Pohjois-Karjalassa. Kyseinen alue rajautuu laajempaan Katajavaaran alueeseen Pohjois-Karjalan puolella, joka on ollut Pohjois-Karjalan 2. vaihemaakuntakaavan luonnoksessa nähtävillä. Kolmas alueista on puolestaan Maaselänmäki Rautavaaralla rajautuen Nurmeksen Pukaronmäki -nimiseen voimassa olevan maakuntakaavan tuulivoimaloiden alueeseen. 2. vaihemaakuntakaavan tuulivoima-alueiden alkukartoituksessa kyseinen alue on poistettu ennen luonnosta puolustusvoimien mahdollisen kielteisen kannan, sähköverkon puutteellisuuden sekä susireviirien vaikutusten vuoksi (mm. Kainuun kokemukset lähialueelta).

Sonkajärvelle ja Rautavaaralle Jyrkän, Nurmijoen, Tiilikkajärven kansallispuiston ja Metsäkartanon yhdistävänä vyöhykkeenä on laajennettu matkailun ja virkistyksen kehittämisvyöhykettä itään. Pohjois-Savon liitto toi Pohjois-Karjalan maakuntaliitolle 2. vaihemaakuntakaavan luonnoksesta 2.9.2024 antamassaan lausunnossa esille, että Pohjois-Karjalan Loukun tuulivoimapotentiaalisen alueen etäisyys Tiilikkajärven kansallispuistosta on hyvä tarkistaa kohdekorttitietoihin ja kuvata vaikutuksia Metsäkartanon ympäristössä. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto harkitsee Loukun alueen pudottamisesta pois ehdotukseen valittavien tuulivoima-alueiden joukosta. Sen sijaan nyt Maaselänmäki on esitetty uutena tuulivoima-alueena kaavaehdotukseen, joten samoja vaikutuksia on tärkeä tunnistaa ja kirjata sekä Maaselänmäen alueella Pohjois-Savossa että Pukaronmäki alueella Pohjois-Karjalan 2. vaihemaakuntakaavassa mikäli ko. alue Pohjois-Karjalassa esitetään ehdotukseen.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto näkeekin maakuntakaavallisen yhteensovittamisen erittäin tärkeänä ja yhteistyön maakuntarajojen yli toimivan hyvin. Mahdollinen tuulivoiman kompensatioalueiden määrittely ja/tai pilotointi on nyt tärkeä pitää maakuntien keskustelussa vahvasti mukana. Mikäli kompensatioalueen määrittelyyn lähdetään, siinä Pohjois-Karjalan maakuntaliitto näkee entistäkin kokonaisvaltaisemman ja yhteisen maankäytön suunnittelun maakuntarajojen yli samoilla valintakriteereillä olevan yhteinen mahdollisuus Itäisen Suomen tuulivoiman edistämiseksi, kuitenkin kestävyystekijät vahvasti huomioiden. Nyt laadittavat maakuntakaavat päivittävät tuulivoimatemaa sekä Pohjois-Savossa että Pohjois-Karjalassa, mutta mahdolliset kompensatioalueet edellyttäisivät kokonaisvaltaisen ja tarkemman yhteisen tarkastelun maakuntarajojen yli.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitolla ei ole muuta huomautettavaa Pohjois-Savon uudelleen nähtävillä olevaan maakuntakaavaehdotukseen.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Maakuntahallitus

Lisätietoja:

Pasi Pitkänen, aluesuunnittelupäällikkö

etunimi.sukunimi@pohjois-karjala.fi

puh. 0400 832 572

21.10.2024

128/00.04.03/2023

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu. Voitte tarkastaa allekirjoituksen oikeellisuuden kirjaamosta.